

ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ
THEORETICAL ASPECTS

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА
СОБСТВЕНОСТ В НОВИТЕ МЕДИИ НА ПРАГА НА ЕДИННИЯ
ЦИФРОВ ПАЗАР

Евелина Здравкова

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: *Разгледана е Директивата на Европейския парламент и Съвета на Европа относно авторското право в цифровия единен пазар като водеща цел на Европейската комисия за уеднаквяване на регулациите във всички държави членки в новото цифрово пространство. Акцентира се върху хармонизацията на няколко изключителни права и изключенията от авторското право, както и върху правилата, които се занимават с проблеми, свързани с разпространение на ценности в онлайн среда и онлайн услугите, които съхраняват и дават достъп до качено от потребителите съдържание. Обърнато е внимание на въведеното от Европейската комисия ново сродно право за публикациите в пресата и издателите на преса, което гарантира, че организационният и икономическият принос на издателите на вестници и списания са признати и стимулирани в законодателството на ЕС по подобие на други творчески сектори. В заключение е изведена важната роля на пресата за създаването на качествено журналистическо съдържание, което е ключово за достъпа до знание на гражданите в демократичните общества. Това е реално приложение на модернизацията на правилата на Европейския съюз (ЕС) в полза на потребителите по време на прехода към цифровата ера. Икономиката, промишлеността и обществото на Европа се възползват в пълна степен от новата цифрова ера. Новите реалности за все по-широк достъп до произведения онлайн наложиха актуализация на нормативните документи в областта на авторското право. Така Директивата очертава дългосрочна визия за модернизация на правилата на ЕС и тяхното хармонично приложение в полза на потребителите.*

Ключови думи: *единен цифров пазар; медии; авторско право; медийно съдържание; Европейски съюз; цифрова ера.*

Медиите на ХХІ век, в частност вестниците и издателите на преса, са изправени пред ново предизвикателство – да защитят съдържанието си от онлайн нарушения. Виртуалното пространство се увеличи, онлайн услугите, като новинарски агрегатори и социални медии, заграбват все повече и повече аудиторията на печата. Читателите на традиционните

вестници и списания, на периодичните издания, са постоянно изкушавани от скоростта на новите медии в интернет. В забързаното ежедневие на XXI век и лесния достъп до информация медиите се борят с намаляващото внимание на своите потребители. На журналистите им става все по-трудно да защитават правата си на автори на публикациите.

Всички печатни медии имат онлайн уебсайт, някои – с комерсиална или бизнес цел, други – просто копие на печатното издание. И въпреки повечето читатели онлайн, хартията не изключва сайта и обратното. Тиражът на печатното издание не е равен на читателската му аудитория. Едно копие може да се чете от един или няколко души. Целта на съвременните медии е да достигат максимално бързо до най-широка аудитория и да комуникират директно с читателя, затова и медиямиксът е оправдан. А авторите са едни и същи и пишат и за едното, и за другото издание. Приходите от реклама в тези издания се натрупват в резултат на предпочитанията на рекламодателите към медията заради журналистическия принос. Сериозно журналистическо разследване по тема, която вълнува различни групи читатели, например „съдбата на Панагюрското златно съкровище“, може да привлече над 40 000 прочитания за няколко часа при обикновен трафик на медията 300–3000 прочитания, което вдига драстично рейтинга на онлайн медията (Tsvetankov, 2013).

Предвид непроследимото онлайн разпространение на журналистическите материали техните създатели не са в състояние да следят използването им, нито да мерят успеха на своите произведения в интернет. В стремежа си да бъдат по-бързи от конкурентите си, медиите занижават журналистическите стандарти, а традиционните практики умишлено са пренебрегвани. В резултат на безотговорното онлайн използване на свободни материали са възможни изкривяване на фактологията и намаляване на образователната и възпитателната функция на медиите, както и пренебрегване на авторските права върху публикуваните материали.

Интернет и цифровите технологии променят света. Въпреки светкавичната скорост на развитие на онлайн индустрията гражданите нямат достъп до всички стоки и услуги, ограничени са цифровите услуги. Европейската комисия стига до убеждението, че ЕС трябва да премахне регулаторните пречки и да се влее в цифровата ера, както и да приведе 28-те национални пазара към един. Предложена е Стратегия за цифровия единен пазар, която включва три области на политиката, или три „стълба“:

- По-добър достъп до онлайн стоки за потребители и предприятия;
- Подпомагане на изграждането на равноправен и гладко функциониращ цифров пазар в ЕС;
- Среда, в която цифровите мрежи и услуги да могат да се развиват успешно.

Стратегията за цифровия единен пазар има за цел да гарантира, че икономиката, промишлеността и обществото на Европа се възползват в

пълна степен от новата цифрова ера. Заедно с електронните решения и данни, както и трансграничните цифрови услуги стратегията е неразделна част от проекта на ЕС за цифрова Европа. Така новите реалности за все по-широк достъп до произведения онлайн наложиха нормативните документи в областта на авторското право да се актуализират. Предложената нова Директива на Европейския парламент и Съвета относно авторското право в цифровия единен пазар (Direktiva..., 2019) очертава дългосрочна визия за модернизация на правилата на ЕС и тяхното хармонично приложение в полза на потребителите. Документът официализира приноса на пресиндустрията по време на прехода към цифровата ера. Новата директива предоставя такива права и на издателите на пресата.

Новият документ, подложен на обсъждания и дискусии, осигурява по-силна позиция на пресиндустрията, за да може тя сама да защитава своите инвестиции по пътя на прехода си към цифровата среда. Той изяснява как ЕС насърчава медиите – традиционни и нови, за справедлива, ефективна и конкурентоспособна европейска авторскоправна икономика в единния цифров пазар.

Медиите – средствата за масова информация, периодичните издания – вестниците, списанията и техните електронни варианти в интернет като традиционни медии, са тези, на които българското общество стъпва в условията на демокрация за формиране на обществено мнение, гарантиране на свободата на медиите и правото на информация и т.н. Медийното съдържание се създава от екип от хора. Това са лицата, които ще говорят, пишат, творят, личностите, които ще бъдат отговорни за всичко, което се появява на медийния пазар, авторите, които ще „отварят прозореца“ към заобикалящия свят с уважение към миналото, с респект към настоящето и с поглед в бъдещето. В съвременната рамка на медийната индустрия в България трудът на журналистите получава финансово признание, но то е далеч от правото на твореца да бъде уважен със заплащане за авторството си, за интелектуалната собственост, която е създал и предоставил на обществото. Журналистите са хора с достойнство, които съхраняват българския дух в неговата словесна изява.

Предложена от Европейската комисия през 2015 г., Стратегията за цифровия единен пазар положи основите на едно обединено и устойчиво европейско цифрово общество. През 2016 и 2017 г. следват редица забележителни постижения, като премахване на таксите за роуминг, модернизиране на защитата на данни, трансгранична преносимост на онлайн съдържание, споразумение за освобождаване на електронната търговия чрез преустановяване на необоснованото геоблокиране. В бъдеще тази стратегия има за цел по-нататъшното разширяване на цифровата икономика на ЕС и премахването на регулаторните пречки между държавите членки, по-свободни ограничения върху авторските права онлайн, дезинформацията, фалшивите новини.

През новото столетие творческото съдържание се създава бързо и се разпространява светкавично благодарение на цифровите технологии. В резултат на технологичното развитие достъпът до медиите е преобразен. Прочутата фраза „във вестника пише“ е заменена от „по телевизията казаха“ или още по-модерната „гореща новина в интернет“. Традиционните медии се появяват в нова форма като източник на съдържание – чрез уебсайтове, където публикуват новини и кратки журналистически материали. Поведението на потребителите онлайн се променя, следвайки технологичното развитие. Онлайн изданията на вестниците много често са илюстрирани и с видео, което е обект на авторското право. Бързото развитие на информационните и комуникационните технологии изпреварва нормативната уредба.

Настоящият закон на ЕС за авторското право се състои от повече от 10 директиви. Правилата на ЕС, и по-специално Директивата за информационното общество/авторското право (2001/29/ЕО), хармонизират няколко изключителни права и изключения от авторското право.

Основната рамка на ЕС за авторските права е от 2001 г. и вече не е напълно адаптирана към новото цифрово пространство. Доскоро за телевизионните оператори беше много трудно да предоставят своето съдържание в интернет за потребители в други държави членки на ЕС. Пишещите автори в това пространство все още не поставят въпроса за интелектуалната стойност на своите произведения в медиите. Настоящите правила на ЕС в областта на авторските права не се занимават с проблеми, свързани с разпространението на ценности в онлайн среда.

От 2015 г. насам Европейската комисия започна целенасочени действия за модернизиране на европейските правила за авторско право, изработи план за действие и дългосрочен план за развитие. Стратегията за цифровия единен пазар, представена през май 2015 г., определи необходимостта от намаляване на различията между националните режими за авторско право, за да се гарантира по-доброто функциониране на приложимите правила отвъд границите и да се даде възможност за по-широк онлайн достъп до съдържанието в ЕС. Като първа стъпка през декември 2015 г. Комисията предложи Регламент относно трансграничната преносимост на онлайн съдържание, за да позволи на жителите на ЕС да пътуват с цифровото съдържание, което са купили или за което са се абонирали у дома.

Пакетът за авторските права включва два регламента и две директиви, които целят да модернизируют действащите правила на ЕС за авторските права – да се разшири достъпът до съдържание в ЕС и да се създаде по-справедлива рамка за всички онлайн потребители. Главната цел е да се постигнат добре функциониращ пазар за авторски права и справедливо споделяне на онлайн съдържание, достъп до повече програми с произход от други държави, членки на ЕС, и съответно – културно многообразие.

Регламентът даде възможност на радио- и телевизионните оператори да предлагат по-широк достъп до телевизионни и радиопрограми през

границите, и така разви трансграничното разпространение на телевизионни и радиопрограми онлайн. Улесниха се трансграничното сателитно радиоразпръскване и кабелното препредаване на телевизионни и радиопрограми в други държави членки, извън територията на съответната страна. В този документ са обхванати онлайн услуги, които могат да се състоят в едновременното онлайн предаване на излъчването, възможността да се връщат програмите за излъчване за определен период от време, както и онлайн договореностите, допълващи излъчването.

Регламентът коментира произведенията, които не са обекти на търговска дейност – които имат висока научна, културна, историческа, образователна стойност, защитени са с авторски права, но вече не са достъпни за обществеността чрез обичайните търговски канали (книги с изчерпани тиражи, колекции на културни институции – библиотеки, музеи, архиви). Дигитализацията им би ги направила достъпни за обществеността, но високите разходи за лицензирането им я прави невъзможна. Комисията предлага правен механизъм за улесняване на колективните лицензионни споразумения – доброволен лиценз за всички видове произведения извън търговската дейност, които се намират в постоянните колекции на институции за културно наследство, като библиотеки, музеи, кинотеатри.

Комисията разглежда онлайн услугите, които съхраняват и дават достъп до качено от потребителите съдържание. Предложението на Комисията не засяга начина, по който потребителите споделят онлайн произведенията, защитени от авторското право. То се отнася единствено до услугите, тъй като те са тези, които разпространяват съдържанието. Някои онлайн услуги, които позволяват на потребителите да качват съдържание, защитено с авторски права, и станали важни канали за разпространение на съдържание – YouTube, Dailymotion или Soundcloud, играят съществена роля в разпространението на съдържание и се конкурират с други доставчици на онлайн съдържание, като Spotify или Deezer. Същевременно създателите и притежателите на права от различни сектори невинаги имат възможност да разрешават използването на съдържанието им или да получават възнаграждение за употребата му от трети страни. Ето защо предложението на Комисията има за цел да засили позицията на притежателите на права да договарят и сключват споразумения за онлайн използване на тяхното съдържание от доставчиците на онлайн услуги, които имат значително въздействие върху пазара на онлайн съдържание, съхраняващ и предоставящ достъп на обществеността до качено от потребителите съдържание (Pravo на ES..., 2017). Предложението на Комисията задължава тези доставчици на услуги да предприемат подходящи и пропорционални мерки, за да гарантират защитата на качените от потребителите произведения, например чрез въвеждане на технологии за разпознаване на съдържание. За да се гарантира, че тези мерки са ефективни, е необходимо сътрудничество между притежателите

на права и доставчиците на онлайн услуги, които съхраняват и предлагат достъп до качено от потребителите съдържание (Pravo na ES..., 2017).

Сериозна заявка за защита на качествена журналистика в медийната индустрия отпрати председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер в годишната си реч за състоянието на Общността през септември 2016 г. *„Искам журналистите, издателите и авторите да получават справедливо заплащане за труда си, независимо дали работят в студио, или от собствения си хол, дали техните произведения се разпространяват онлайн, или извън мрежата, дали се отпечатват на печатарска машина или към тях води хиперлинк в мрежата“* (Juncker, 2016). Като цяло, подобряването на положението на притежателите на права ще ги стимулира да предоставят онлайн повече съдържание, като по този начин ще увеличат потребителския избор и ще осигурят правна сигурност за всички участници.

Сродните права, или съседните права, са права, подобни на авторското право, но не възнаграждават оригиналното творение на създателите. Те възнаграждават изпълнението на произведението или организационното или финансово усилие на продуцента. В България такива съседни права на изпълнители, продуценти на филми и записи и излъчващи организации предоставя настоящият Закон за авторското право. Новата директива предоставя такива права и на издателите на преса. Те искат да лицензират съдържанието в медиите си за доставчиците на онлайн услуги, да го защитават от онлайн нарушения и да го отстояват в съда. Според действащото законодателство за авторското право новините не са обекти на авторско право. Но вестниците, списанията, всички публикации в тях все повече разширяват аудиторията си, защото са фактор в плуралистичното общество и демократичния свят, особено във време, когато печатът отстъпва пред онлайн услугите на новинарските агрегатори и социалните медии (Zakon za avtorskoto..., 2009).

Европейската комисия въвежда ново сродно право за публикациите в пресата и издателите на преса. Директивата на Европейския парламент и Съвета на Европа относно авторското право в цифровия единен пазар гарантира, че организационният и икономическият принос на издателите на преса – издателите на вестници и списания – са признати и стимулирани в законодателството на ЕС по подобие на други творчески сектори, които се ползват от сродни права (продуценти на филми и звукозаписи, оператори на телевизионни предавания).

Това означава, че издателите ще могат да разчитат на новото сродно право, когато искат да сключат лицензионни споразумения с онлайн доставчици на услуги или да подадат съдебен иск за нарушения. Като цяло, Комисията очаква, че новото сродно право ще даде на пресиндустрията по-силна позиция за водене на преговори, за да защити своите инвестиции, да проучи нови бизнес модели и да завърши прехода си към цифровата среда. По отношение на възнагражданията журналистите, които често разчитат на издателите да разпространяват материалите им, защото са прехвърлили

правата си на тях, не могат да следят този процес, нито да измерват успеха на своите произведения онлайн. Липсата на прозрачност в дигиталното пространство прави процеса още по-труден.

Докладът „Да бъдеш журналист: състояние на професията“ – анализ на журналистическата професия в България на фондация „Медийна демокрация“, изготвен в партньорство с Асоциацията на европейските журналисти в България (АЕЖ – България) през периода април – юли 2017 г., разкрива, че в частните медии заплащането е конфиденциално и журналистите често не знаят нивата на заплатите си. Според ежегодно проучване от 2017 г. на АЕЖ – България за свободата на словото под надслов „Журналистика без натиск 4.0“, повечето журналисти работят на граждански, вместо на трудов договор. Нерядко възнагражденията им се забавят, а понякога работят месеци без заплащане. Стандартното заплащане е около или под средната работна заплата. Любопитно е, че нивото на заплащането не е непременно правопрпорционално на качеството на медийното съдържание. Характерна трудовоправна политика в медиите, особено в печатните и онлайн изданията, е разделянето на възнаграждението на две части – минимална заплата по трудов договор и допълнителни авторски хонорари по граждански договор. Тази формула спестява разходи за медиата, но ощетява журналистите. Допълнителното материално стимулиране се среща в много малко редакции (Spasov, 2017). Факт е, че както в речника на журналистите, така и в този анализ не присъства авторското право като право върху собствените им произведения.

С цел да се даде възможност на авторите и изпълнителите да разберат и следят използването на техните произведения, Комисията предлага целенасочени мерки за повишаване на прозрачността и баланса в договорните отношения. Авторите да бъдат по-добре информирани от своите договорни партньори (техните издатели или продуценти) за експлоатацията на произведенията им. Комисията предлага също така механизъм за авторите да коригират/актуализират договорите, където договореното възнаграждение се оказва несъразмерно ниско в сравнение с приходите, генерирани от работата, а също и подходящ форум за алтернативно решаване на спорове. Комисията обмисля и мерки за по-активно прилагане на правата върху интелектуалната собственост, включително авторското право, за насърчаване на справедлива, ефективна и конкурентоспособна европейска авторскоправна икономика в единния цифров пазар.

Стъпките за модернизирание на правилата на правовата рамка на Европейския съюз в областта на авторските права имат за цел да подкрепят европейското творчество във всички области, за да работи то успешно и спокойно в новото единно цифрово пространство. Факт е, че по време на действието на Търновската конституция медиите се подчиняват на специален правен режим. От 1946 до 1991 г. дейността на печатните

издания се регулира от Закона за книгопечатането и няколко указа и подзаконовни акта. Понастоящем законовите изисквания по отношение на дейността на медиите и разпространяването на информация са уредени в Конституцията на Република България. Законът за радио и телевизия е единственият закон, пряко обвързан с текстове на Кодекса на труда, който урежда дейността на българските медии, но се отнася само за БНР и БНТ. С други думи, може с категоричност да се каже, че няма документ, който да урежда в детайли работата на печатните медии.

Така че новата директива на ЕС е една от решителните стъпки на Европейската комисия и Съвета в посока на актуализиране на правилата в цифровия единен пазар и намаляване на различията между националните режими за авторско право. По този начин ще се гарантира по-доброто функциониране на приложимите правила отвъд границите, ще се даде възможност за по-широк онлайн достъп до съдържанието в ЕС и ще се изгради добре функциониращ пазар за авторски права и справедливо споделяне на онлайн съдържание.

Единният цифров пазар е водеща цел на Европейската комисия за уеднаквяване на регулациите във всички държави членки, за да няма пречки пред потребителите и бизнеса. Необходими са законодателни промени в голям брой сфери на настоящите правила, които да отговарят на темпа на развитие на цифровите технологии като двигатели на растежа.

ЛИТЕРАТУРА

Георгиев, В. (2017). Кой притежава съдържанието ви, когато го поставите в уеб? – В: *PCworld*, 16 ноември 2017. <<http://pcworld.bg/softuer/2017/11/16/3213362>>. Последно посетен на 17.07.2018 г.

Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество. 10.11.2017.

URL: <<http://ipbulgaria.bg/legislation/директива-200129ео-авторско-право/>>

Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно упражняването на права върху интелектуалната собственост. 10.11.2017. URL: <<http://ipbulgaria.bg/legislation/парламент>>

Директива 2006/116/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 г. за срока за закрила на авторското право и някои сродни права (кодифицирана версия).

<<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0116>>.

Последно посетен на 15.07.2018 г.

Директива 2014/26/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар. 13.05.2017. URL: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0026>>

Директива на Европейския парламент и на Съвета относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-51-2019-INIT/bg/pdf>. Последно посетен на 05.07.2019 г.

Закон за авторското право и сродните му права. – В: *Държавен вестник*, бр. 56, 1993; изм. *Държавен вестник*, бр. 32 от 28.04.2009.

<https://lex.bg/laws/ldoc/2133094401>

Каменова, Ц. (2004). *Международно и национално авторско право*. София: Институт за правни науки, БАН, 370 с.

Лазарова, М. (2014). Предизвикателствата на новите технологии пред авторското право. – В: *Интелектуалната собственост в XXI век: Българският опит в творческите и информационни индустрии*, 28 април 2014 г., УниБИТ, София. София: За буквите – О писменехъ, с. 89–105.

Право на ЕС: по-добри резултати чрез по-добро прилагане (2017/С 18/02). URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)&from=NL).

Последно посетен на 06.07.2019 г.

Саракинов, Г. (2013). *Авторското право и сродните му права в Република България*. 7. прераб. и доп. изд. София: Сиби, 430 с.

Спасов, Теодор. (2017). *Журналистиката у нас е трудна и нископлатена професия*. <www.offnews.bg, 17.10.2017 г. <https://offnews.bg/medii/dva-novi-doklada-zhurnalistikata-u-nas-e-trudna-i-niskoplatena-profes-667498.html>>. Последно посетен на 15.07.2018 г.

Тренчева, Т. (2014). *Интелектуалната собственост в интернет*. София: За буквите – О писменехъ, 260 с.

Цветанков, П. (2013). Блог. Панагюрското злато: Удължава се и се смалява! А къде е? – В: *Марица-Пловдив*, 14.02.2013 г.

<<http://tsvetankov.blog.bg/drugi/2013/02/14/panagiurskoto-zlato-udyjljava-se-i-se-smaliava-a-kyde-e.1053089>>. Последно посетен на 15.07.2018 г.

Юнкер, Ж-Кл. (2016). *Годишна реч за състоянието на ЕС пред Европейския парламент*, 14.09.2016 г. <www.europarl.europa.eu/portal/en?utm_source=e-campaign_Dashboard_SOTEU_SOTEU&utm_medium=banner&utm_campaign=soteu_201>. Последно посетен на 15.07.2018 г.

Denchev, S. et al. (2016). Intellectual Property as a Basic Part of the University's Information Literacy. – In: *Conference Proceedings: 2nd International Conference on Education and Management Science (ICEMS 2016)*, 28–29 May 2016, Beijing, China, DEStech Publications, China, 74–78.

The Poynter Institute is a global leader in journalism “Digital Tools for Journalism”. <<https://www.poynter.org/about-us/digital-tools-journalism>>. Последно посетен на 20.07.2018 г.

REFERENCES

Georgiev, V. (2017). Koy pritezhave sadarzhaniето vi, kogato go postvate v ueb? – В: *PCworld*, 16 noemvri 2017. <<http://pcworld.bg/softuer/2017/11/16/3213362>>. Posledno poseten na 17.07.2018 g.

Direktiva 2001/29/EO na Evropeyskiya parlament i na Saveta otnosno harmoniziraneto na nyakoi aspekti na avtorskoto pravo i srodnite mu prava v informatsionnoto obshtestvo. 10.11.2017. URL: <<http://ipbulgaria.bg/legislation/direktiva-200129eo-avtorsko-pravo/>>

- Direktiva 2004/48/Eo** na Evropeyskiya parlament i na Saveta ot 29 april 2004 g. *otnosno uprazhnyavaneto na prava varhu intelektualnata sobstvenost*. 10.11.2017. URL: <<http://ipbulgaria.bg/legislation/parlament>>
- Direktiva 2006/116/EO** na Evropeyskiya parlament i Saveta ot 12 dekemvri 2006 g. za sroka za zakrila na avtorskoto pravo i nyakoi srodni prava (kodifitsirana versiya). <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32006L0116>>. Posledno poseten 15.07.2018 g.
- Direktiva 2014/26/ES** na Evropeyskiya parlament i na Saveta ot 26 fevruari 2014 g. *otnosno kolektivnoto upravlennie na avtorskoto pravo i srodnite mu prava i mnogoteritorialnoto litsenzirane na pravata varhu muzikalni proizvedeniya za izpolzване onlayn na vatreshniya pazar*. 13.05.2017. URL: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0026>>
- Direktiva** na Evropeyskiya Parlament i na Saveta *otnosno avtorskoto pravo i srodnite mu prava v tsifroviya edinen pazar i za izmenenie na direktivi 96/9/EO i 2001/29/EO*. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-51-2019-INIT/bg/pdf>. Posledno poseten na 05.07.2019 g.
- Zakon za avtorskoto pravo i srodnite mu prava**. (1993). – V: *Darzhaven vestnik*, br. 56; izm. *Darzhaven vestnik*, br. 32 ot 28.04.2009. <https://lex.bg/laws/ldoc/2133094401>
- Kamenova, T.** (2004). *Mezhdunarodno i natsionalno avtorsko pravo*. Sofiya: Institut za pravni nauki, BAN, 370 s.
- Lazarova, M.** (2014). Predizvikatelstvata na novite tehnologii pred avtorskoto pravo. – V: *Intelektualnata sobstvenost v XXI vek: Balgarskiyat opit v tvorcheskite i informatsionni industrii*, 28 april 2014 g., UniBIT, Sofiya. Sofiya: Za bukвите – O pismenehy, 89–105.
- Pravo na ES: po-dobri rezultati chrez po-dobro prilagane (2017/C 18/02)**. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)&from=NL). Posledno poseten na 06.07.2019 g.
- Sarakinov, G.** *Avtorskoto pravo i srodnite mu prava v Republika Baltariya*. 7. prerab. i dop. izd. Sofiya: Sibi, 2013, 430 s.
- Spasov, Teodor.** (2017). Zhurnalistikata u nas e trudna i niskoplatena profesiya. <www.offnews.bg, 17.10.2017 g. <https://offnews.bg/medii/dva-novi-doklada-zhurnalistikata-u-nas-e-trudna-i-niskoplatena-profes-667498.html>>. Posledno poseten na 15.07.2018 g.
- Trencheva, T.** (2014). *Intelektualnata sobstvenost v internet*. Sofiya: Za bukвите – O pismenehy, 260 s.
- Tsvetankov, P.** (2013). Blog. Panagiurskoto zlato: Udalzhave se i se smalyava! A kade e? – V: *Maritsa-Plovdiv*, 14.02.2013 g. <<http://tsvetankov.blog.bg/drugi/2013/02/14/panagiurskoto-zlato-udyljava-se-i-se-smaliava-a-kyde-e.1053089>>. Posledno poseten na 15.07.2018 g.
- Juncker, Z-Kl.** (2016). *Godishna rech za sastoyanieto na ES pred Evropeyskiya parlament*, 14.09.2016 g. <www.europarl.europa.eu/portal/en?utm_source=e-campaign_Dashboard_SOTEU_SOTEU&utm_medium=_banner&utm_campaign=soteu_201>. Posledno poseten na 15.07.2018 g.
- Denchev, S. et al.** (2016). Intellectual Property as a Basic Part of the University's Information Literacy. – In: *Conference Proceedings: 2nd International Conference on Education and Management Science (ICEMS 2016)*, 28–29 May 2016, Beijing, China, DEStech Publications, China, 74–78

The Poynter Institute is a global leader in journalism “Digital Tools for Journalism”. <<https://www.poynter.org/about-us/digital-tools-journalism>>. Posledno poseten na 20.07.2018 g.

CHALLENGES TO INTELLECTUAL PROPERTY IN NEW MEDIA ON THE THRESHOLD OF THE SINGLE DIGITAL MARKET

Abstract: *The Directive of the European Parliament and the Council of Europe on copyright in the digital single market is considered as a leading goal of the European Commission for harmonization of regulations in all Member States in the new digital space. Emphasis is placed on the harmonization of several exclusive rights and copyright exceptions, as well as rules that deal with issues related to the dissemination of values in the online environment and online services that store and give access to user-uploaded content. Attention is drawn to the new related law introduced by the European Commission for publications in the press and publishers, which ensures that the organizational and economic contribution of newspaper and magazine publishers is recognized and stimulated in EU legislation, similar to other creative sectors. In conclusion, the important role of the press in the creation of quality journalistic content, which is key to access to knowledge of citizens in democratic societies, is highlighted. This is a real application of the modernization of European Union (EU) rules for the benefit of consumers during the transition to the digital age. Europe’s economy, industry and society are taking full advantage of the new digital age. The new realities of increasing access to works online have forced copyright regulations to be updated. Thus, the Directive outlines a long-term vision for the modernization of EU rules and their harmonious application for the benefit of consumers.*

Keywords: *Digital Single Market; media; copyright; media content; European Union; digital age.*

Evelina Zdravkova, PhD Student
University of Library Studies and Information Technologies
119, Tsarigradsko shose, Blvd.
1784 Sofia, Bulgaria
E-mail: e.zdravkova@unibit.bg